

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Počátky českého státu

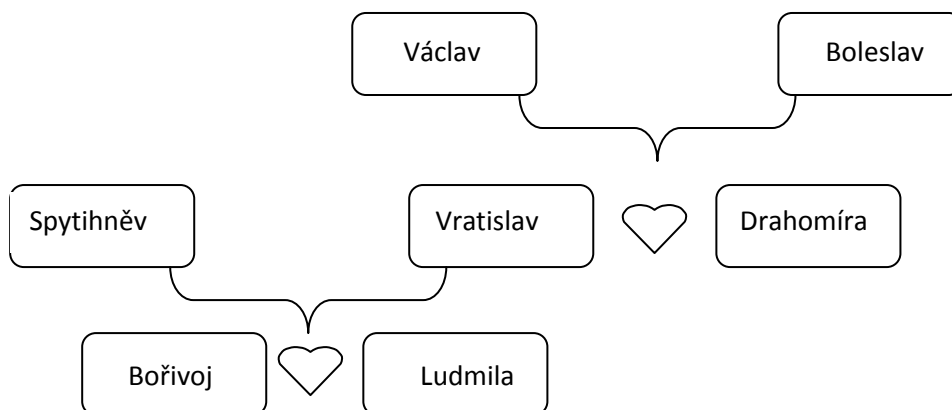
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0950
Kódování materiálu	VY_32_INOVACE_dej1_dva03
Označení materiálu	dva03_pocatky statu
Název školy	Gymnázium Kladno
Autor	Mgr. Adéla Vaníková
Anotace	Historický text, který popisuje začátky českého státu; práce s historickým textem, doplňující otázky
Předmět	Dějepis
Tematická oblast	Středověk
Téma	Počátky českého státu
Očekávané výstupy	Díky práci s historickým textem a doplňujícím otázkám si studenti vytvoří obrázek o základních vztazích mezi prvními panovníky státu
Klíčová slova	počátky českého státu, Bořivoj, Ludmila, Václav, křesťanství
Druh učebního materiálu	pracovní list
Ročník	2
Cílová skupina	vyšší stupeň osmiletého gymnázia, čtyřleté gymnázium
Ověřeno	18. 10. 2012, 2.B
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora	

Metodický pokyn – odpovědi na otázky k textu

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PRO UČITELE

1. Postihněte příbuzenské vztahy mezi uvedenými osobami knížecího rodu (v textu jsou **zvýrazněny**)

2. Jak autor textu charakterizuje **Ludmilu** a **Drahomíru**?
Ludmila je charakterizována jako zbožná žena, která se řídí křesťanskými zásadami. Je líčena jako žena ctnostná a moudrá. Drahomíra je její pravý opak – zákeřná, hádavá a nesmířlivá.
3. Jaké funkce plnily stavby **Tetín**, **Budeč** a **Pražský hrad**?
Tetín – sídlo Ludmily, kam se přestěhovala kvůli sporu s Drahomírou
Budeč – sídlo výuky sv. Václava, zmíněna bazilika sv. Petra a Pavla
Pražský hrad – sídlo českého knížete, „hlavní hrad“

ZDROJ:

KRISTIÁN. *Bořivojovi synové a vnuci* [online]. [cit. 18. 10. 2012]. Dostupný na WWW:
http://www.moraviamagna.cz/legendy/l_kr_3bp.htm

Volné dílo. Doba ochrany majetkových autorských práv již vypršela.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PRO STUDENTY

BOŘIVOJOVI SYNOVÉ A VNUCI

KRISTIÁNOVA LEGENDA, KAP. 3. (1. část).

[...].

Bořivoj měl též manželku jménem **Ludmila**, dceru Slavibora, knížete ze země slovanské, jež za starodávna slula Pšov, nyní od dnešních lidí podle hradu nedávno vystavěného Mělnickem sluje. Tato, jakož rovna mu byla v bludu pohanském, obětujíc modlám, tak i v náboženství křesťanském ho napodobila, ba předčila svého muže v ctnostech a stala se vpravdě služebnicí Kristovou. Dala pak tomuto knížeti tři syny a toliktéž dcer, a jak mu byl blažený Metoděj ústy prorockými předpověděl, co den moci nabýval se vším lidem svým a říše jeho vzrůstala. A dokonav běh času svého, pln dnů a dobroty na věčnost se odebral, naplniv života svého svého **třicet pět let**. Po něm ujal se vlády prvorozený syn jeho **Spytihněv**, všemi ctnostmi a přímo pověstí svatosti neobyčejně se skvějící. Bylť následovníkem otcovým, **zakládal chrámy Boží, shromažďoval kněze a kleriky** a dokonalý byl u víře Kristově. Dokonav **čtyřicet let** svého života, opustil tento svět a vznesl se ke hvězdám. Po smrti ujal se otěží vlády bratr jeho **Vratislav**, jenž pojal manželku jménem **Drahomír** ze země Slovanů pohanských, řečené Stodor, ženu, kterouž přirovnati jest k oné Jezabeli, jež v zlobě své utracovala proroky, nebo k **Evě**, manželce prvního člověka, která **Kaina i Abela** porodila. Povilať Drahomír témuž knížeti dva syny, jednoho jménem **Václav**, druhého **Boleslav**. Ale o tom až na svém místě.

Nábožná tedy paní **Ludmila** odovčevši a ještě staršího syna ztrativši, v domě svém setrvala a pamětliva dřívější své nevědomosti a bludu, den ze dne oplakávala minulé nepravosti. A jako kdysi byla vydávala údy své v službu nečistoty a nepravosti k hřešení, tak nyní vydávala je v službu spravedlnosti k posvěcení, říkajíc slovo apoštolovo: Jaký užitek jsem měla tehdy z toho, zač nyní se stydím? (Řím. 6, 21). Svědčí o tom chudí, jimž hojně v jejich nedostatku pomáhala a o jejichž potřeby jako matka se starala, hladové živíc, žíznivé občerstvujíc, pocestné a nuzné odívajíc. Svědčí o tom klerikové, o kterých s nábožnou myslí jako o své syny pečovala. A byť všichni tito mlčeli, svědčí o tom **stánky Kristovy**, jimž rozmanitého zboží zlatého a stříbrného darovala – ne jako někteří z lupu nebo statku chudých, ale ze jmění sobě od Boha uděleného. Byla zbožná a mírná ve všem a všelikých plodů dobroty plná. V almužnách byla štědrá, v bdění neúnavná, v modlitbě nábožná, v lásce dokonalá, v pokoře neznající míry, v péči o sluhy Boží tak čilá, že kterým za světla denního nestačila vyhověti, v noci skrytě rukama své čeledi s horlivostí posílala, čeho potřebovali, naplňujíc slovo evangelia, jímž se přikazuje skutky lásky konati tak, aby nevěděla levice naše, co dělá pravice. Než kdybychom chtěli všechny projevy jejich ctností vylíčiti, spíše světlo denní by nám došlo nežli psací blána. A věru dveře domu jejího ve dne v noci každému mimojdoucímu byly otevřeny, že s blaženým Jobem mohla zvolati: Dveře mé pocestnému otevřeny byly (Job 31, 32), okem byl jsem slepému a nohou chromému (Job 29, 15). Byla matkou sirotků, vdov těšitelkou, zajatých nebo uvězněných neúnavnou navštěvovatelkou a ve všech dobrých skutcích dokonalá.

Když tedy jmenovaný vévoda **Vratislav**, jak jsme se zmínili, ujal se po svém zemřelém

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

bratru vlády, upevnil říši, vystavěl basiliku ke cti blaženého Jiřího mučedníka, ale smrtí byv zastížen, jejího dlouho želaného posvěcení se nedočkal. Svého syna **Václava**, hochu vroucí mysli, dal na hrad jménem Budeč, kdež byl a jest kostel, zasvěcený od předchůdce jeho a bratra Spytihněva ke cti knížete apoštolů blaženého Petra, aby tam v zákoně Božím a v Písmě byl vyučován. **Hošík** bystrého vtipu, Duchem svatým jsa osvěcován, hluboko si vštěpoval v paměť všecko, co slyšel od učitele, a když zatím **otec jeho** se odebral z tohoto světa – ve věku asi **třiceti tři let** –, povolán jest na sídelní hrad pražský a **na stolec otcovský** ode všeho lidu **povýšen**. Ale poněvadž ještě **neodrostl zcela věku chlapeckému** nebo jinošskému, všichni velmoži dohodnuvše se na moudrém záměru **svěřili nezkušeného vévodu s bratrem jeho Boleslavem Ludmile** blažené paměti, služebnici Kristově, **na vychování**, až by milostí Boží vypsěli věkem i silou.

Vidouc to však matka těchto hochů, jež jako **vdova osobovala si žezlo** po svém manželu, d'áblem se dala popuditi a všelikým záštím své jedovaté duše vzplanula proti služebnici Boží Ludmile. A zlými dohady šířána, domnívajíc se, že tím, když všecek národ svěřil vychování jinochů její tchýni, zbavována jest vlády i statků a naopak Ludmila že všechno panství uchvátí, vešla v nejzvrhlejší úradu s muži Belialovými a vši mocí hledí ji zahubiti. Ctíhodná však a nábožná služebnice Kristova Ludmila poznavši to, chápala se proti ostnům zpupnosti zbraní pokory a trpělivosti a po poslech vzkázala svojí snaše: Ani stín nějaké žádostivosti po tvé vládě nezachvátí srdce mé, nic takového se tam nezahnízdilo a nejméně si přeji tobě nějak poroučeti. **Vezmi si dítky své** a po své vůli si s nimi vládni; mně však popřej svobody sloužiti Kristu všemohoucímu, na kterémkoli si přeješ místě. Než jak už to vždycky bývá, že čím více pokora pro Boha se skloní, tím více pýcha a zpupnost se d'ábovým popichováním vypíná, nejlídnější a nejdobrotivější prosbou svaté vévodkyně Ludmily snacha její pohrdla, a nejen přijmouti, ale ani vyslechnouti ji nechtěla. To vidouc služebnice Kristova a na paměti majíc slovo apoštolské: Neodpírej zlému, ale dejte místo hněvu (Řím. 12, 19) a slovo evangelia: Budou-li vás stíhati v místě jednom, utecte do jiného (Mat. 10, 23), z **hradu hlavního přestěhovala se se svými na hrad jménem Tetín** – tím více perlami cností se ozdobujíc, čím jistěji věděla, že brzy pronásledovateli bude dostižena a palmy mučednické sobě zaslouží. Na modlitbách přenábožně trvala, bděním a posty neustále se trýznila a almužny štědrú rukou poskytovala.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

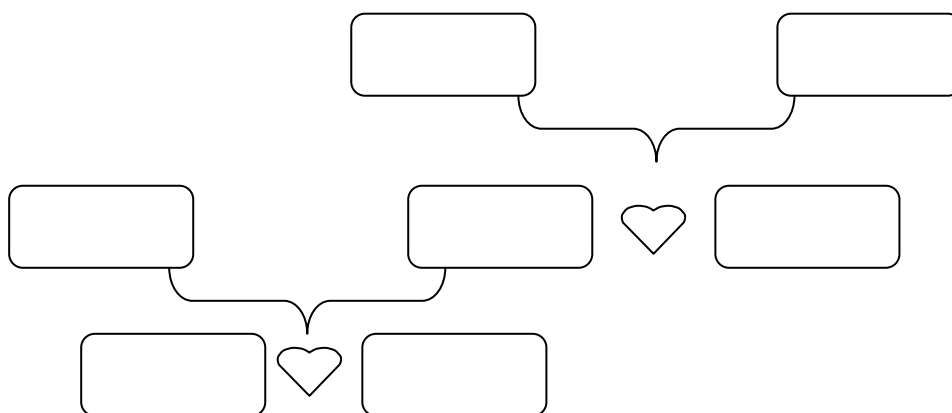

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Otázky k textu:

1. Postihněte příbuzenské vztahy mezi uvedenými osobami knížecího rodu (v textu jsou **zvýrazněny**)

2. Jak autor textu charakterizuje **Ludmilu** a **Drahomíru**?
3. Jaké funkce plnily stavby **Tetín**, **Budeč** a **Pražský hrad**?